

JÄRFÄLLA FÖRSAMLING:

Tusen möjligheter

28 MARS – 28 MAJ

TUSSE CHIZA, vinnare
i Melodifestivalen

sid 12

FÖRSAMLINGEN
SKA VARA AKTIV I
SAMHÄLLET sid 8

SUCCÉFÖRFATTAREN
TOVE ALSTERDAL:

– Jakobsberg är
enormt betydelse-
fullt för mig sid 4

BEGRAVNINGSavgiften
– vad får vi för pengarna? sid 16

Svenska kyrkan
JÄRFÄLLA

Påskan ger hopp

APOSTELN PAULUS SKRIVER följande till oss i 1:a Thessalonikerbrevet:

”... så att ni inte behöver sörja som de andra, de som inte har något hopp”.

Det är en text jag ofta läser vid begravnings-gudstjänster. Texten visar att även den som har ett hopp sörjer, men att sorgen för den hoppfulla ser annorlunda ut än sorgen som bärs av någon som saknar hopp. Vi säger ofta att hoppet är det sista som överger människan, men vad menar vi med det – och hur beskriver vi hopp?

NÄR VI MÄNNISKOR förlorar någon eller något hamnar vi sorg. Sorgen är en naturlig reaktion på förluster, och inget vi behöver ursäktas och förklara. Jag har länge försökt förstå vad det är Paulus menar när han skriver att sorgen ser olika ut för den som har hopp än för den som saknar det.

Jag tror att Paulus menar att vårt kollektiva minne av den första kristna påskan ger oss en insikt och kunskap om att våra förluster inte slutar i det mörkaste mörka, utan i något som vi inte riktigt kan föreställa oss. Det är detta som ger hopp och är hopp.

DEN FÖRSTA PÅSKEN var lärjungarna övertygade om att Jesus skulle bli kung i Israel. På skärtorsdagen firade de den första nattvarden innan Jesus blev gripen. Istället för att bli krönt blev han tillfångtagen, misshandlad, förödmjukad

KRISTER KAPPEL
KYRKOHERDE OCH PROST

och slutligen korsfäst – ungefär så långt från lärjungarnas förhoppningar och förväntningar som någon kunnat föreställa sig. Jesus dör på långfredagen och begravs, och all glädje vänds till förtvivlan och rädsla. Ingenting blev som de hoppats och önskat. Men på påskdagen uppstår han från de döda, och på annandag påsk visar han sig för några av lärjungarna.

Ingenting blev som lärjungarna hade föreställt sig och hoppats på. Det blev annorlunda och ingenting var sig likt. Ändå berättar vårt kollektiva minne och vår gemensamma erfarenhet att det blev helt ok.

Jag tror att det är ungefär detta Paulus vill förmedla till oss. När allt ser mörkt och hopplöst ut så finns det ett hopp om att det ska bli ok. Det kanske inte blir så som vi ville och önskade, men det blir helt ok ändå. Att sörja innebär att man är ledsen, saknar och längtar, men den som har hopp vågar sätta tillit till tillvaron och tro på att det kommer att bli bättre än det känns just nu. Annorlunda än jag önskat och ville, men ändå helt ok.

JAG BÄR MED MIG dessa tankar ett år in i pandemin. Det kommer inte att bli som det var. Det kommer inte att bli som jag förväntar eller föreställer mig. Det kommer inte att bli som jag vill eller önskar. Det kommer att bli helt annorlunda, men så småningom bättre och till slut helt ok.

När jag tittar tillbaka på mitt liv så slår det mig att min lärare försökte ge mig denna kunskap ända från den allra första skoldagen. Fröken Karin inledde varje skoldag med att vi elever stod upp i bänkarna och sjöng ”Jesus för världen givit sitt liv: öppnade ögon, Herre, mig giv.”

I VÅR BER JAG om ”öppnade ögon” så att jag får den förmåga Paulus skriver om, att tillåta mig att sörja och ändå bära på hopp inför framtiden.

” Väl fungerande samarbete mellan alla olika religioner, samfund och kommunen. 8

Tusse Chiza, – nu behöver han inte bli präst för att få sjunga på jobbet 12

FOTO: STINA STJERNKVIST/SVT

Vad ingår i begravningsavgiften

16

Händer i Järfälla sid 14

Svenska kyrkan

JÄRFÄLLA

Utges av Svenska kyrkan i Järfälla. Denna tidning klassas som samhällsinformation och delas ut till samtliga hushåll i Järfälla kommun.

Ansvarig utgivare: Krister Kappel

E-post till redaktionen:

jarfalla.tusenmojligheter@svenskakyrkan.se

Församlingsexpeditionen har besöks- och telefondit:

Må–tor kl 9–15, lunch kl 12–13

Fre kl 9–12

Telefon: 08-580 218 04

Fax: 08-580 218 25

Postadress:

Svenska kyrkan i Järfälla

Box 139, 177 23 Järfälla

Besöksadress:

Kyrkvägen 8, Barkarby

På internet:

www.svenskakyrkan.se/jarfalla

www.facebook.com/jarfallaforssamling

Instagram: @svk_jarfalla

http://kyrkoherdenstankar.blogspot.com

Våra kyrkor:

Barkarby: Järfälla kyrka, Kyrkvägen 8

Jakobsberg: Maria kyrka, Sturevägen 3

Kallhäll: S:t Lukas kyrka, Svarvargränd 1

Viksjo: Viksjo kyrka, Agrargränd 2

Omslag:

– Jag kom hit precis i den ålder då den egna identiteten börjar utformas, säger Tove Alsterdal. Jakobsberg är enormt betydelsefullt för mig.

Foto: Harry Silver

Foto: Tusse, Janne Danielsson/SVT

Tryck: Pressgrannar, Linköping

Nästa nummer utkommer 29-30/5

Klimatkompenserad
Gruppårsändelse

DEN HÄR TRYCKSAKEN ÄR
KLIMATKOMPENSERAD HELA VÄGEN
FRÅN TRYCK TILL DISTRIBUTION
AV SVENSK DIREKTREKLAM.

Öppen kyrka i påsk

Under påskhelgen har kyrkorna öppet vissa tider för ljusständning och andakt.

En präst finns på plats för dig som önskar samtal eller enskild nattvard.

Skärtorsdagen (torsdag 1 april)

Maria kyrka kl 15–16

S:t Lukas kyrka och Järfälla kyrka kl 18–19

Långfredagen (fredag 2 april)

S:t Lukas kyrka, Järfälla kyrka och

Maria kyrka kl 11–13

Påskdagen (söndag 4 april)

Viksjo kyrka kl 10–12

S:t Lukas kyrka kl 11–13

Maria kyrka kl 15–17

Järfälla kyrka kl 16–18

Annandag påsk (måndag 5 april)

Järfälla kyrka kl 16–17

Saker som jag inte gjort tidigare...

... försöker lära mig att sköta om min trädgård via digitala kurser. Klipper fruktträd, och har också satt frön för att driva upp tomatplantor. Sommaren blir nog hemmavid så jag kan vattna och njuta av solvarma tomater.

Ingrid

... tagit promenad på lunchen varje dag i ett års tid!

Petra

... har hittat ett gäng på webben som jag spelar schack med.

Sven

... städade i garderober och hittade broderier som legat där i många år. Har nu gjort klar en påskbonad.

Henriette

... går i alla väder till jobbet. Det tar en timme dit och en timme hem. Hade inte en tanke på detta innan pandemin. Tror jag fortsätter, det är bra motion och härlig viktning. Lyssnar på böcker då jag går.

Katrin

... äter medicin mot min nedstämdhet.

Beata

... fick en scanner i julklapp av barnen så nu ska bilder digitaliseras. Inte är det roligt men ungarna tycker det är skoj att få bilder från när de var små, och att minnas semesterresor.

Mats

Leta påskägg i tidningen...

Räkna påskägg i tidningen och var med i utlottning av pussel! Mejla ditt svar till jarfalla.tusenmojligheter@svenskakyrkan.se och skriv ”påskägg” i ämnesraden.

Mellantid i Seven Summits

DET GÅR BRA för Göran Runebring. I förra numret av Tusen möjligheter berättade vi om hans fantastiska projekt att göra bergsbestigarprojektet Seven Summits i olika trapphus. Gensvaret har varit över förväntan och han känner stor energi.

– Det är jättehärligt, säger han entusiastiskt. Hotellen har gett mycket stöd, till och med anordnat egna tävlingar för personalen.

Då har de bästa vunnit pannband

och vattenflaskor från Hjärnfonden, som är förmånstagare i projektet.

– Jag genomförde också Kilimanjaro i Victoria Tower, berättar Göran. Då hade jag en kompis som gick med mig, och hotellet bjöd generöst på övernattnings i ett fint rum.

– Det var roligt att ha någon att tala med under löpningen.

Göran har fått tillgång till andra höga byggnader för sitt klättringsprojekt: i bostadshuset Kista Torn klarade

han av Aconagua, i Scandic Intra City Hotel toppen Carstenz Pyramid, i Quality Hotel Friends besegrades Elbrus.

Projektet fortsätter. Han har återvänt till Victoria Tower Hotel för bestigit Vinson Massif (Antarktis). Nu återstår McKinley (Alaska). Tusen möjligheter fortsätter att rapportera.

Följ projektet och skänk gärna en slant (gå till Hjärnfondens dyslexiforskning) via QR-koden härintill.

Med stark känsla för detaljer

Hon är en av Sveriges mest lästa spänningsförfattare. Tove Alsterdal är uppväxt i Jakobsberg och platsen har stor betydelse för henne. Romanen *Låt mig ta din hand* utspelar sig i Jakan, och som alltid i hennes böcker har historien en central roll.

TEXT: PER AXEL NORDFELDT FOTO: HARRY SILVER

FÖRFATTAREN TOVE ALSTERDAL låter blicken vandra runt i Konditori Sans Rivals väl bevarade lokaler vid Ridderplatsen i Jakobsbergs centrum, där vi ses för intervjun. Uttalet av konditoriets namn är viktigt: Sans uttalas med alla bokstäverna ljudande (som i vett och sans), Rival med långt a. Inget koketterande med franskt uttal.

– Då är det inte Jakan.

1969 flyttade Tove med mamma, styvfar och syster till Jakobsberg. Hennes uppväxt är annars som ett referat av svensk geografi; född i Malmö, flyttade till Umeå, därifrån till Bromma och ganska snart till Jakobsberg. Idag delar hon sin tid mellan Stockholm och ett hus i Ådalen ("kostade som en mindre garderob i Stockholm").

– Innan vi kom till Viksjö bodde vi i en slitna villa i Bromma med äppelträd i trädgården, säger Tove. Idag betraktas det som något av det finaste man kan bo i, men mamma hatade det.

Hon älskade att flytta in i ett helt nyproducerat hus på Hemmansvägen i Viksjö.

– Jag kom hit precis i den ålder då den egna identiteten börjar utformas, fortsätter Tove Alsterdal. Jakobsberg är enormt betydelsefullt för mig.

– Folk kom från alla möjliga håll, men i Viksjö var alla lika nyinflyttade, här fanns ingen historia. Det påverkade stämningen mellan människor, och vi barn hade en stor frihet. Det var en värld där vi regerade.

– Alla gick i samma klass. Vi hade en klassträff 2012. Det var en spretig skara som träffades, med olika förutsättningar och starkt skiftande levnadsöden, men jag tror faktiskt att vi alla såg det som en tillgång att vi trots olikheterna hade gått i samma klass.

– Jag har kvar vänner från barndomen, fortsätter Tove. När jag första skoldagen i en ny skola i ett nytt område stod på skolgården och kände mig livrädd, kom det fram två flickor och

frågade om jag ville leka med dem.

– Jag hänger med dem fortfarande. De räddade mig då och det är jag evigt tacksam för, säger Tove med ett skratt.

Tove Alsterdals mamma, Elsa Bolin, rotade sig i Viksjö. Hon blev biträdande socialdirektör i Järfälla kommun och var med och startade kvinnojouren Stina här. 1995 blev hon medicine hedersdoktor vid Umeå universitet, och hon har fått en gata uppkallad efter sig i Umeå. Pappa var Alvar Alsterdal, journalist och legendarisk kulturchef på tidningen Arbetet i Malmö. Han blev också pressråd i Bonn och London.

– Jag har fått mitt intresse för att skriva och samhällsengagemanget från båda mina föräldrar, säger Tove Alsterdal. De skildes 1963. Pappa var inte särskilt närvarande som förälder och även min mamma var borta mycket, hon var ju hårt yrkesarbetande, men hon visade oss döttrar vad man kan åstadkomma. Man behöver inte alltid vara närvarande för att vara en bra förälder.

TOVE ALSTERDAL HAR ARBETAT som frilansjournalist, hon har skrivit dramatik, operalibretto och filmmanus. Men det är förstas romanerna

som gett henne en stor publik, i Sverige och internationellt (hennes böcker har översatts till ett 20-tal språk). De beskrivs ofta som spänningsromaner, och hon har fått en rad priser för kriminallitteratur. Det begås brott i de historier hon berättar, men egentligen är det inte de delarna som är starkast drivande i hennes böcker.

– Jag är inte i första hand lockad av brottet och mördaren är aldrig huvudperson, säger hon eftertänksamt. Det som framför allt intresserar mig är dramat mellan människor och hur vi hanterar historien, hur vi skildrar samhället.

– I Låt mig ta din hand, som utspelar sig här i Jakobsberg, finns förstas ett kriminaldrama, men den drivande kraften är dels en mörk familjehistoria, och dels att jag ville skildra tiden när jag växte upp här på sjuttioalet. Så är det i flera av mina böcker, även i Rotvälta, även om den drar mer åt deckarhållet i och med att huvudpersonen är polis.

– Jag började skriva böcker eftersom jag tröttnade på att som journalist berätta en komplicerad historia på två minuter. Jag ville ha möjlighet att fördjupa mig och utveckla berättelserna. Spänningsmomentet är roligt att

arbeta med och jag vill också att böckerna ska nå en stor publik.

– Kriminalromanen är den mest folkliga genren inom litteraturen. Många olika människor läser deckare, oavsett samhällsklass eller bakgrund.

HISTORISKA HÄNDELSER och faktiska omständigheter har stor betydelse i Tove Alsterdals böcker. I debutromanen från 2009, Kvinnorna på stranden, skildras flyktingar som drunknar på Medelhavet, och i den följande, I tystnaden begravd, berättas om Kirunasvenskarna (mamma Elsa stammar från Tornedalen och hade släktingar som utvandrade till Sovjetunionen). Militärdiktaturen i Argentina har stor betydelse i Låt mig ta din hand. I hennes senaste bok Rotvälta (2020) är det snarare det förflutnas historia som står i fokus, med nedlagda sågverk och fabriksmiljöer.

Exaktheten och detaljrikedomen i böckerna är påfallande. I Låt mig ta din hand finns de faktiska adresserna och det går att med stoppur följa exakt hur människor rör sig. Sans Rival är platsen för flera möten i boken, och historien börjar på nattklubben Riddar Jakob, som fortfarande ligger ovanför tunneln till pendeltågen. Rotvälta, som utspelar sig i Ådalen, skulle nästan kunna användas som kartbok för den som vill besöka platserna.

– Jag gör extremt mycket research innan jag börjar skriva, berättar Tove. Exaktheten är viktig. Mina böcker utspelar sig på verkliga platser, inte i något fantasiland. Ofta börjar arbetet med mina romaner med att jag vill skriva om en plats. Det ligger en kraft i att skriva fram platsen, låta den bli litteratur. För mig är det viktigt att de som bor på en plats ska kännas igen sig, det ska kännas sant.

” Det som framför allt intresserar mig är dramat mellan människor och hur vi hanterar historien, hur vi skildrar samhället.

Coop har tagit över Domus lokaler, men den fantastiska fasaden från 1964 är intakt. "Här inne låg Domus-fiket, där satt vi ungdomar ofta när vi inte var i skolan."

– Till exempel vistades jag mycket i Buenos Aires och gjorde research för scenerna därifrån i Låt mig ta din hand. Jag intervjuade personer som bott i staden under de år boken utspelar sig och som kunde berätta exakt hur det såg ut: "det där kaféet ser ut precis som det gjorde då, men här har de rivit ett hus, på den tiden såg det ut så här". 1977-78, när mina romankaraktärer rör sig i kvarteren, såg det ut som jag beskriver det, in i minsta detalj.

– Det finns ett värde i detta och det hjälper mig i skrivandet. När vi skriver platsens namn blir den verklig på ett annat sätt.

Låt mig ta din hand, Toves tredje bok, utspelar sig alltså i Jakobsberg. Natten mot valborgsmässoafton besöker Charlie Eriksson nattklubben Riddar Jakob i Jakobsbergs centrum. Några timmar senare faller hon från en balkong på elfte våningen i bananhusen på Aspnäsvägen (jodå, Tove Alsterdal har rekat i lägenheterna på elfte våningen). Polisen avskriver det som självmord.

Men systemen Helene kan inte släppa saken utan börjar nysta i olika trådar. Hon gör det motvilligt, egentligen har hon brutit med hela sin familj. Helene ser systemen Charlie som hopplost misslyckad, en person som inte kan skilja på fantasi och verklighet. Pappan är gravt alkoholiserad, driver runt i centrum och försöker övertygga folk om att Olof Palme fortfarande lever, mamman övergav familjen och är försvunnen sedan många år. Helena vill inte ha något att göra med sin familj, men kan ändå inte sluta forska i vad det var som ledde till systemens död. Varför var Charlie i Buenos Aires några veckor före sin död? Steg för steg dras Helene in i en mörk och brutal historia, med ödesdigra hemligheter som gräver sig djupt in i hennes liv.

– Det kom väldigt många flyktingar från Latinamerika till Sverige på 1970-talet, och en stor del av dem kom till Jakobsberg, folkhögskolan var en fristad för dem, berättar Tove. Faktum är att de brukade samlas här på Sans Rival på lördagarna för att dricka kaffe och prata politik.

– När jag gjorde research intervjuade jag flera av dem och frågade då om de mötts av rasism i

Sverige. Ingen kunde berätta om något sådant. Naivitet och nyfikenhet i stora mått, javisst, men rasism, nej, ingen av dem jag pratade med sade sig ha mött det.

– Jag ville berätta om Jakan och efter hand växte den här historien fram. Handlingen utspelar sig i Jakobsberg i nutid, i Buenos Aires i slutet av 1970-talet och i nutid. Allt detta vävs samman och får sin upplösning här i Jakobsberg.

Modern i boken, Ing-Marie, är en mamma som inte alls knyter an till sina barn. Hon lämnar dem för att resa till Argentina med en flyktning hon förälskat sig i och för att uppgå i ett större sammanhang. Ing-Marie försvinner i Buenos Aires under militärdiktaturen och ingen har en aning om vart hon tagit vägen. Barnen växer upp hos en fostermamma och ser sedan länge Ing-Marie som död.

– Jag har funderat en del på de reaktioner jag fått på boken, reflekterar Tove Alsterdal. Jag har hört från så många att det måste ha varit väldigt svårt för mig att skriva om Ing-Marie.

– Då är det ändå en hel del tunga och dramatiska saker jag skriver om i den här romanen. En kvinna som faller från elfte våningen och landar på en lekplats, mord, tortyr, kidnappning, 30 000 döda i försvinnanden, drogmissbruk, politiska fångar som torteras och kastas levande i havet från flygplan över Atlanten, gerillakrig ... Men det som många tänker måste ha varit det svåra att skriva om är en mamma som lämnar sina barn.

– Det vittnar om hur starkt och komplicerat det ämnet är.

HITTILLS HAR Tove Alsterdals böcker varit fristående, men med Rotvälta inleds en serie om polisen Eira (historien igen, hon är uppkallad efter Eira Söderberg, som dog av en rikschett vid demonstrationen i Ådalen 1931).

– Jag kände att historien om Eira inte var slut efter Rotvälta. Tre böcker om henne är planerade, säger Tove. Den andra delen kommer till hösten och heter Slukhål.

Rotvälta. Slukhål. Det låter som stor risk att någon hamnar under jorden igen?

– Absolut.

Böcker

2009	Kvinnorna på stranden
2012	I tystnaden begravd
2014	Låt mig ta din hand
2016	Vänd dig inte om
2019	Blindtunnel
2020	Rotvälta

Priser och utmärkelser

2014 Svenska Deckarakademiens pris för Bästa svenska kriminalroman (Låt mig ta din hand)

2017 Le Balai d'Or för bästa kriminalroman översatt till franska (Dans le silence entrerré, I tystnaden begravd)

2018 L'Ancre Noir för bästa kriminalroman alla kategorier (Dans le silence entrerré, I tystnaden begravd)

2020 Svenska Deckarakademiens pris för Bästa svenska kriminalroman (Rotvälta)

Vinn boken

Var med i utlottningen av boken *Låt mig ta din hand*.

Maila till jarfalla.tusenmojligheter@svenskakyrkan.se

Skriv *Låt mig ta din hand* i ämnesraden

Församlingen en aktiv del av samhället

Många trossamfund och kulturer fungerar tillsammans i Järfälla kommun. En väl utvecklad dialog mellan samfundet, kommunen och företrädare för civilsamhället skapar en dynamik i arbetet som är till nytta för alla.

TEXT: PER AXEL NORDFELDT FOTO: DAVID LAGERLÖF

JÄRFÄLLA ÄR EN INTRESSANT och expansiv kommun. Det flyttar in mycket folk varje år och många nya bostäder byggs. 27 procent av invånarna är födda i ett annat land, vilket innebär att här fungerar många kulturer och många religioner sida vid sida.

– Det är en spännande kommun, säger Krister Kappel, kyrkoherde i Järfälla församling. Det är verkligen inte bara Svenska kyrkan som står för religiositeten i Järfälla. Här finns sex kristna samfund, två muslimska och flera andra trosinriktningar som bahaier, hinduer och buddhister.

– Det finns ett väl fungerande samarbete mellan alla olika religioner, samfund och kommunen, fortsätter han. Tidigare fanns ett interreligiöst råd, men kommunen har nu utvecklat detta så att också andra företrädare för civilsamhället kan delta.

– I samarbetet kan alla vara med som vill verka för att Järfälla ska bli en trygg och säker plats att leva och bo på. Samverkan bygger på ett program som alla ansluter till, med punkter som trygghet, säkerhet, respekt, integration, allas lika värde och så vidare.

Järfälla församling är ett medelstort företag

inom Järfälla kommun, med 85 heltidsanställda och ett femtontal säsongsanställda. Även om det förstås finns svårigheter som på alla arbetsplatser är Krister Kappel nöjd.

– På det stora hela tycker jag att det går bra, menar han. Medarbetare och förtroendevalda strävar åt samma håll. Det är vanligt att anställda kommer med egna förslag och initiativ på vad församlingen kan göra. Det är väldigt glädjande. Vi är öppna för att prova det mesta, det går alltid

” Ska vi ha något berättigande måste vi visa vilka vi är men också stå för det vi säger. Det kan vi bara visa genom våra handlingar.

att rätta till i efterhand om något blir skevt.

– Församlingen måste vara en aktiv del av samhället. Därför är Jeremia 29 grundläggande för mig. Här förklarar Gud för judarna varför han har placerat dem i församlingen i Babylonien, där de inte vill vara. Ni måste verka där ni är, säger Gud. Han betonar: er stads välgång är er välgång.

– Det betyder att om församlingen inte bidrar till samhället och verkar för de människor som bor och arbetar här, kommer det inte heller att gå bra för församlingen. Järfälla församling kan bara vara kyrka i Järfälla, och vi måste hitta de bästa sätten att fungera just här, oavsett vad man gör på annat håll. Det är jätteviktigt: stadens välgång är församlingens välgång.

DET SÄGS OFTA ATT KYRKAN måste vara relevant för församlingsborna för att arbetet ska lyckas. Krister Kappel har en annan uppfattning.

– Så är det inte alls. Det är inte kyrkan som ska vara relevant. Jag vänder på det och säger att alla som bor i Järfälla är relevanta för kyrkan.

– Ska vi ha något berättigande måste vi visa vilka vi är men också stå för det vi säger. Det kan vi bara visa genom våra handlingar. Uttrycket

” Så säger Herren Sebaot, Israels Gud, till alla de deporterade som han fört bort från Jerusalem till Babylonien: Bygg er hus och bo i dem. Plantera trädgårdar och ät frukten från dem. Ta er hustrur och avla söner och döttrar, ta hustrur åt era söner och ge era döttrar åt män, så att de föder söner och döttrar. Bli flera där, inte färre! Gör allt för att den stad jag har deporterat er till skall blomstra, och be till Herren för den. Ty dess välgång är er välgång.

Jeremia 29, 4-7

att en bild säger mer än tusen ord kan utvecklas: en handling berättar mer än tusen bilder.

– Jag vill att var och en som bor i Järfälla ska känna att de är viktiga för oss. Ett sätt är att vi avsätter pengar för att hjälpa människor som inte är med i kyrkan. Sedan har vi andra konton öronmärkta för personer som är med i kyrkan. Men alla är lika viktiga. Allas liv hänger samman.

– Det ska vara naturligt att vända sig till kyrkan. Så händer också, vi får förfrågningar om att hjälpa till med allt från lokaler till ekonomiskt stöd. Vi kan exempelvis sponsra en klassresa, men då vill jag gärna skicka med ett par medarbetare som kan tala med barnen eftersom vi vill vara en aktiv del i de sammanhang där vi deltar.

Det finns ett väl utvecklat samarbete mellan Järfälla församling och kommunen.

– Vi samarbetar på alla sätt vi kan, betonar Krister Kappel. Migrations- och flyktingfrågor, stöd vid kriser och olyckor, föräldrautbildning. Hela skalan. Vi har hela tiden en dialog och stämmer av hur vi kan samverka för ett bra resultat. Exempelvis planerar församlingen ett projekt med stadsodling, som är en bra verksamhet för människor på väg ut i arbetslivet. Där vill jag gärna ha med mig kommunen på något sätt.

– Vi använder också kommunens miljöledningssystem i stället för Svenska kyrkans. Det är ett sätt för oss att visa att vi vill vara en del av den stad där Gud har satt oss.

ETT ANNAT SÄTT ÄR att vara aktiva mitt i den pandemi som pågår. Ända sedan den började har olika typer av aktiviteter anordnats, som öppen kyrka med servering och umgänge på säkerhetsavstånd i bland annat Viksjö kyrka. Många äldre har inifrån den ofrivilliga isoleringen vittnat om att dessa insatser har haft en enorm betydelse.

– Vi har blivit ganska duktiga på digital kommunikation under pandemin, fortsätter Krister

Kappel. Genom till exempel Facebook-gruppen Gemenskap i Järfälla försöker vi lindra isoleringens effekter med enkla middagsrecept och telefonnummer för den som vill prata med någon, livestreamade sittgympa-pass du kan delta i hemifrån etc. Vi kommer också snart att dra igång livestreamade lunchkonserter (läs mer på sid 12-13, red anm!) från våra kyrkor varannan onsdag.

Nu har också cateringverksamheten i Maria och Järfälla kyrka kunnat öppna igen. I och med att det är egna lokaler går det att erbjuda minnesstunder för de 20 som kan vara med på en begravning (tidigare var enbart åtta tillåtna på minnesstunden).

– Vi har också erbjudit vårdbolagen i Järfälla att använda våra kyrkor för vaccination av alla som bor i Järfälla. Återigen – vi vill vara med och ta ansvar och hoppas att det kommer bli så, även om det just nu råder mycket osäkerhet kring tilldelning av doser. Det en självklarhet att vi vill vara med. Jag vill ha medarbetare på plats som kan tala med människor som ska vaccineras, bjuda på kaffe och skapa en gemenskap. Vi kommer självklart stå för lokalerna utan någon hyra i så fall och personal som hjälper till.

– Är det kyrkans uppgift? Jag tycker det. Församlingen hjälper till att dela ut matlådor till behövande. Maten skänks av ett livsmedelsföretag som vill hålla produktionen igång i stället för att dra ner på verksamheten. De lokala restaurangerna i kommunen har också skänkt luncher. Drygt 1500 matlådor har delats ut hittills.

Vissa verksamheter har drabbats särskilt hårt av pandemin. Dit hör de organisationer som brukat ta del av församlingskollekten. Eftersom gudstjänstverksamheten i stort sett upphört under det senaste året har även kollekten uteblivit. Det har blivit mycket kärt för dessa välgörenhetsorganisationer. Men församlingens ekonomi går bra, bland annat genom olika stöd som

Delar ut gratis matlådor

FÖRSAMLINGEN har delat ut 1 500 frysta matlådor från Flavy AB. Utdelningen har skett utanför S:t Lukas kyrka, Viksjö kyrka och Maria kyrka under februari och mars 2021.

Utdelning av matlådor påbörjades 2020 och totalt sett har närmare 4 500 lådor delats ut.

Upplåter lokaler för vaccination i tre kyrkor

sänkta arbetsgivaravgifter och sjuklönebidrag. Därför beslutade kyrkorådet att kompensera organisationerna ur egen kassa.

– Det är rimligt, menar Krister Kappel. De här organisationerna gör ett väldigt viktigt välgörenhetsarbete, och de har nästan inga andra inkomstkällor än kollekten. Så vi jämförde intäkterna 2019 med vad de fått in 2020. Sedan betalade vi mellanskillnaden för att kompensera förlusten.

EGENTLIGEN BEHÖVER kyrkan inte gå in med så mycket planering och aktiviteter. Det märks på många plan att Järfälla församling är en naturlig del av samhället. En enkel bild är de grupper av människor som sitter i entrén till Maria kyrka och samtalar ivrigt.

– De hör inte till vårt samfund, berättar Krister Kappel. Förut satt de på ett kafé i centrum, men det har gått i konkurs. Nu har de hittat hit, sitter här och talar med varandra.

– Det är jättebra. Överallt där människor möts och talar om det som är viktigt i deras liv finns Gud, oavsett om han nämns eller inte.

Gemenskap i Järfälla

HAR DU PLATS för mer gemenskap i din vardag? Vill du diskutera en bok, delta i livesända sittgympa-pass, eller hitta en promenadkamrat? Dela med dig av dina livserfarenheter, och ta del av andras? Kan-ske stötta andra som också har en lite mer socialt distanserad vardag än de önskar just nu? Vi tror på gemenskap, och vet att det är

lika livsviktigt att hålla kontakt som att hålla avstånd. Under pandemin har många hamnat i oönskad ensamhet, därför har vi startat denna Facebook-gruppen där du kan mingla och umgås helt corona-säkert. Gruppen blir vad vi alla gör den till, och du är lika välkommen att själv bidra med dina tankar, tips, vardagsglimtar och förslag. Välkommen till mer Gemenskap i Järfälla!

www.facebook.com/groups/gemenskapijarfalla

Cateringverksamheten

Minnesstunder from 1 mars 2021 anordnas enligt följande regelverk:

- Maximalt 20 personer tillåts närvara vid minnesstund, exklusive personal.
- Maximalt fyra personer vid varje bord, givet att personerna tillhör samma sällskap och vanligtvis umgås.
- Vid behov delas borden i lokalen så att fler bordsgrupperingar skapas med färre stolar vid varje (dock med samma maxantal i lokalen, d.v.s. 20 personer, exklusive personal).
- Minst 1,5 meter mellan stolsryggarna.
- Personalen serverar deltagarna vid bordet. Detta för att förhindra att fler än nödvändigt vidrör exempelvis termosar och uppläggningsbestick.

Se menyn för minnesstunder på [kyrkanscatering.se](https://www.kyrkanscatering.se)

Järfälla-organisationer har kompenserats för uteblivna kollekt

JÄRFÄLLA FÖRSAMLING kompenserar de organisationer som drabbats av uteblivna församlingskollekt under det gångna året. Vid en vanlig gudstjänst insamlas kollekt till olika välgörande ändamål. Vissa söndagar under året är ändamålet gemensamt för hela Svenska kyrkan, andra är beslutade på stiftsnivå, och några är så kallade församlingskollekt, där den enskilda församlingen väljer ändamålet. Under året som gått har en stor del av gudstjänsterna inte kunnat firas som vanligt, vilket inneburit att många viktiga organisationer drabbats ekonomiskt till följd av att församlingskollekt uteblivit. Kyrkorådet i Järfälla församling har beslutat att ekonomiskt kompensera dessa organisationer.

Kompensation har utbetalats till:

- Goda Nyheter
- S:t Lukasföreningen
- Bibeläventyret
- Järfälla Halliwickklubb
- Soldathemmet vid Livgardet
- Alsike Klosterby

Beställ hem en kasse med vår-känslor från Kyrkans Catering! Leverans inom Järfälla ingår.

VÅRKASSE 290 kr/person

- Matjessill med gräddfil och gräslök
- Gravad lax och hovmästarsås
- Varmrökt lax och örtsås
- Rostbiff med potatissallad och rostad lök
- Ägghalva med handskalade räkor och majonnäs
- Potatis
- Västerbottensost
- Knäckebröd
- Surdegsbröd och smör
- Grönsaker
- Något gott

HELGKASSE 295 kr/person

- Rostbiff med potatissallad och currysås
- Varmrökt lax med örtsås
- Mozzarellasallad med tomat och olivolja
- två sorters salami med ananas
- två sorters skinka med melon
- Grönsallad
- Bruschetta och pesto
- Bröd, smör och ost
- Cheesecake

Beställ catering senast fem arbets-dagar innan leverans.

Maila info@kyrkanscatering.se eller ring **08-580 218 68 (mån-fre kl 8-17)**.

Vi bekräftar alltid din beställning via mail – detta mail är ditt kvitto på att din leverans är bokad.

Reservation för ändringar i menyn pga. tillgång på råvaror

Samtliga priser är inkl. moms.

Kostnadsfri leverans inom Järfälla.

Kontakta oss om det är utanför Järfälla för en överenskommelse.

Betalning sker via faktura snarast efter leveransen.

Vid avbokning senare än fyra dagar innan debiteras 50 %, vid avbokning senare än två dagar innan debiteras 100 %.

Njuter av att stå på scen

Med en fantastisk sångröst och enorm karisma har Tousin Chiza blivit Tusse med hela svenska folket. Trots sin ungdom har han gått igenom många dramatiska skiften i sitt liv. Bara 19 år gammal vann han Melodifestivalens final, med ett rekordstort antal röster.

TEXT: PER AXEL NORDFELDT FOTO: STINA STJERNKVIST/SVT

HAN GLÖMMER ALDRIG den mäktiga känslan. En kyrka i ett flyktingläger i Uganda. Tousin är sex år och övervinner nervositeten. I kyrkan får alla gå fram och berätta vad de är tacksamma för. Han har flera gånger sett en kvinna erkänna sin tacksamhet och sedan sjunga en sång.

Sjunga vill han också göra. Nu har han bestämt sig: han går fram. Börjar sjunga en kongolesisk psalm. Hans röst fyller rummet, publiken häpnar över det de hör och jublar.

– Jag glömmet aldrig den känslan, berättar Tousin "Tusse" Chiza. Det var där det hände, jag upplevde för första gången magin i att stå inför en publik. Det var i det ögonblicket jag bestämde mig för att bli artist.

På den linjen är det. 2018 deltog han i Talang, men föll på målnöret. Året därpå var han med i Idol och kammade hem alltihop. Med en fantastisk röst, magisk scennärvaro och osannolikt vackra kläder gick han rakt in i publikens hjärtan. Svenska folket röstade fram honom så att han fick sjunga vinnarlåten Rain. Då var han 17, nu är han 19 och har just vunnit Melodifestivalens final med låten Voices.

– Låten betyder jättemycket för mig, säger Tusse. Texten handlar om gemenskap och att lyfta allas röster, att vi alla är människor. Det är ett budskap jag väldigt gärna vill förmedla i min musik, inte minst med tanke på allt vi går igenom nu.

Tusse kan vara lugn för att nå ut. I Melodifestivalens final den 13 mars vann han totalt överlägset och kommer att representera Sverige vid Eurovision Song Contest i Rotterdam den 22 maj. Han kommer att få ut sitt budskap över hela världen.

De nära 3 miljoner röster (2 964 269) Tusse fick är det högsta röstantalet i Melodifestivalens historia. Det innebär att han slår John Lundviks tidigare rekord från 2019 med bred mar-

” När jag kom till Sverige förstod jag att man inte måste vara präst för att få sjunga, då satsade jag på att bli artist istället.

ginal – Tusse fick drygt 750 000 fler röster. Att han också fick flest röster av de internationella jurygrupperna ger en fingervisning om hur det kan gå i Rotterdam.

Tusse hyllades unisont av kollegorna och har lovsjungits i medierna. Han var märkbart rörd och tacksam.

– Vinsten är en revansch mot machokulturen, rasismen och antifeminismen, sa han till pressen direkt efter segern.

– Tänk att ett flyktingbarn kan få en sådan chans, reflekterade han direkt efter segern.

TUSSE FÖDDES den 1 januari 2002 i Kongo-Kinshasa (Demokratiska Republiken Kongo) i Centralafrika. När han var fem år utbröt stridigheter och familjen tvingades fly tillsammans med flera släktingar. Tusse kom ifrån sina föräldrar och under många år visste ingen vad som hänt dem. Tillsammans med släktingarna kom han till flyktinglägret i Uganda, där han tvingades stanna i tre år. När han fick komma till Sverige var han åtta år. Tiden i flyktinglägret beskriver han som de värsta åren i sitt liv. Han minns inte mycket av de åren, därför att han inte vill minnas.

– Det var förstås omtumlande att komma till Sverige från flyktinglägret. Jag minns att allt var så rent och svalt här, säger Tusse.

Under de första åren flyttade han mellan olika fosterfamiljer, men så småningom kom han till den familj där han fortfarande bor, i Tällberg i Dalarna.

– Jag trivs jättebra och har haft en underbar barndom här. Jag kom till en bra skola och fann mig tillrätta där. Det är klart, som svart och ny uppfattas man som annorlunda, men jag lärde mig språket snabbt och det har gått bra.

Tusse är självklart medveten om den strukturella rasism som finns i Sverige.

– Tyvärr kommer troligen alla med utländsk bakgrund att svara ja på den frågan, men jag tycker att jag kunnat hantera det. Jag har förstås fått höra både det ena och det andra som man inte borde behöva höra, men jag har också mött enormt mycket kärlek.

MUSIKEN HAR FUNNITS i hans liv så länge han kan minnas.

– I den kongolesiska kulturen finns mycket sång och dans. Det är hela tiden liv och glädje och firande.

Ett tag funderade Tusse på att bli präst till yrket, just därför att prästerna fick sjunga på jobbet.

– Jag minns kyrkorna i Kongo, prästerna sjöng hela mässan, jag tyckte att det var häftigt. Vi andra fick bara lyssna och sjunga kör, det var inte lika roligt som att sjunga solo.

– När jag kom till Sverige förstod jag att man inte måste vara präst för att få sjunga, då satsade jag på att bli artist i stället.

Det dröjde ända fram till 2015 innan Tusse fick veta att hans biologiska föräldrar var i livet och bodde i Kongo.

– Det var min moster som hittade dem så att vi kunde få kontakt igen.

Han har talat med föräldrarna på telefon. Mamma gick bort 2016.

– Jag ser fram mot att besöka pappa i Kongo. Vi har talat om det, men ännu har det inte blivit av.

TILL VÅREN GÅR han ut gymnasiet. Det är krävande att sköta studierna parallellt med en framgångsrik artistkarriär, men Tusse tycker att det är roligt att plugga, svenska och historia är favoritämnen.

– Ibland känns det som ett dubbelliv. Prov i

svenska ena veckan, mellofinal andra. Men det går om man lär sig fokusera. Och nu är det OK med distansundervisning i alla fall.

Musikbranschen är hård, men Tusse tycker att han har bra stöd.

– Absolut, jag har jättebra stöd från vänner, släktingar, min familj, artistbolaget, skivbolaget.

– Jag har upplevt både med- och motgång. Men på senaste tiden har det varit mycket medgång.

Det är en stor press att vara med i sådana sammanhang som Melodifestivalen och Eurovision. Känner du nervositet?

– Jag är nervös precis innan jag tar steget ut på scenen. Sedan släpper det. Allt tekniskt – låten, ljuset, ljudet, dansen – sitter ju. Det finns bara bra förutsättningar.

– När jag står på scen njuter jag bara!

Tusen möjligheter

FÖR BARN OCH FAMILJ

Öppna förskolan

Öppna förskolan i Barkarby är utomhus! De övriga förskolorna har uppehåll tills vidare.

Öppen förskola

Måndagar, torsdagar och fredagar kl 9–12

Historisk barnvagnspromenad

Onsdagar kl 13.30 (t.om. ons 31 mars)

Öppen förskola

Onsdagar kl 13–16 (fr.om. ons 7 april)

Öppna förskolan har egen sida på Facebook!

Följ sidan "Öppna förskolor i Järfälla församling", så får du veta vad som är på gång i barn- och familjeverksamheterna.

Barnkörer i S:t Lukas kyrka drar igång!

Minikören 4–6 år torsdagar kl 17–17.30
vi lekar musiklekar med rytmikslag och sjunger enklare låtar.

L-tweens 7–11 år torsdagar kl 17.45–18.20
vi sjunger allt från radiohits till svängiga och vackra kyrksånger!

Kontakt
therese.thelander@svenskakyrkan.se
tel 08–580 218 71

...och Dansverkstans Balettgrupp också.

Balet från 11 år torsdagar kl 15.30–17
För barn födda 2010 eller tidigare, med 2–3 års dansvana.

Kontakt
asa.diurlin@svenskakyrkan.se
tel 08–580 219 07

Buskul har öppett en söndag i månaden fram till maj i Församlingshemmet vid Järfälla kyrka, Kyrkvägen 8 i Barkarby. Begränsat antal deltagare. Datum, info och anmälan via Facebook-gruppen BuskuliBarkarby.

MUSIK

Nytt!

Lunchmusik online

Onsdagar i jämna veckor kl 12

livesänds en kort lunchkonsert från Maria kyrka, Viksjö kyrka eller S:t Lukas kyrka!
Se www.svenskakyrkan.se/jarfalla för info om vem av alla våra mångsidiga kyrkomusiker som spelar i vilken kyrka, vilken onsdag.

Kommande datum: Onsdagarna 7 och 21 april, 5 och 19 maj, 2 och 16 juni.

SUOMEKSI/PÅ FINSKA

Söndag 4 april (Påskdagen) kl 10

Pääsiäisen nettihartaus / påskens digitala andakt

Söndag 9 maj (Finska mors dag) kl 10

Äitienpäivän nettihartaus/Digital andakt på mors dag

Hur har du det?

Om du behöver någon att prata med får du gärna kontakta vår finstalande präst Omar Ud-Din. Du kan ringa eller maila 08–580 219 08 / omar.ud-din@svenskakyrkan.se. Du kan också kontakta Svenska kyrkans sverigefinska samtalsjour (kl 21–24), tel 020–26 25 00.

Mitä kuuluu?

Jos haluat puhua suomeksi jonkun kanssa saat mielellä ottaa yhteyttä pappiimme Omar Ud-Din. Voit soittaa tai lähettää viestin, puh 08–580 219 08 / omar.ud-din@svenskakyrkan.se. Iltaisin voit soittaa Palvelevaan puhelimeen (klo 21–24), puh 020–26 25 00.

Följ oss på

Facebook.com/
[jarfallaforsamling](https://www.facebook.com/jarfallaforssamling)

Instagram @svk_jarfalla

Youtube.com/jarfallaforssamling

MÖTAS & UMGÅS

Sittgymna online

Varje torsdag kl 13 kan du delta i ett kort Sittgymnass online, som livestreamas i Facebook-gruppen Gemenskap i Järfälla. Dra fram stolen till datorn och häng på!

Språkcafé för alla åldrar – på Zoom!

Vill du öva dig på att prata svenska, eller hjälpa andra som håller på att lära sig? Välkommen på Digitalt Språkcafé, för alla åldrar och nivåer! Vi delar in oss i grupper utifrån språknivå och samtalar kring olika ämnen.

Varje lördag kl 16–17.

Anmäl till ulrika.ekstrom@svenskakyrkan.se senast torsdag veckan innan, så får du inbjudan till Zoom-mötet per mail.

Stickcafé på Zoom!

Vissa söndagar ses vi i cyberrymden med stickor och nystan i högsta hugg. Håll utkik efter datum och tider på www.svenskakyrkan.se/jarfalla och anmäl dig på [@svenskakyrkan.se](http://jarfalla.tusenmojligheter.se) så får du inbjudan till Zoom-mötet per mail.

Pilgrimsvandringar

Måndag 5 april (Annandag påsk)

Emmaus-vandring i blåsippornas tid

Start kl 10 utanför S:t Lukas kyrka. Vandring över Järvafältet, avslutning i / vid Järfälla kyrka kl 15 med Pilgrimsmässa. Ca 11 km. Ta med matsäck, kläder efter väder.

Anmälan till Anders Gezelius Hägglund 08–580 218 79 anders.haggglund@svenskakyrkan.se, senast lör 2 april.

Torsdag 13 maj (Kristi Himmelfärds dag)

Pilgrimsvandring Bro – Rösaring

Start kl 10 vid Bro pendeltågsstation. Vi vandrar med stilla stunder längs vägen. Vandringen går via Bro kyrka till Rösaring, där vi avslutar med en pilgrimsmässa ca kl 15. Ta med matsäck och kläder efter väder.

Välkommen med din anmälan till

Anders Gezelius Hägglund på 08–580 218 79 eller anders.haggglund@svenskakyrkan.se, senast 11 april.

I KYRKORNA

Öppen kyrka på vardagar

kl 10–15 i Maria kyrka, Viksjö kyrka och S:t Lukas kyrka

Kyrkorna är öppna för enskild andakt, ljusständning och bön. Kaffeservering för max åtta personer samtidigt.

Webbandakt på fredagar

Varje fredag kl 13 sänds en kort andakt på nätet från någon av våra kyrkor (du kan se i kalendern på www.svenskakyrkan.se/jarfalla vilken kyrka som står på tur). Andakterna hålls av medarbetare i Järfälla församling. Du hittar andakterna på www.svenskakyrkan.se/jarfalla

Öppen kyrka på söndagar

Kyrkorna är öppna för enskild andakt, ljusständning och bön. Möjlighet till enskild nattvard och samtal med präst.

Viksjö kyrka kl 10–12

S:t Lukas kyrka kl 11–13

Maria kyrka kl 13–15

Järfälla kyrka kl 16–18

Therese tipsar...

Borsta balanserat!

Församlingens friskvårds-konsulent Therese Sjöqvist ger oss under året övningar vi lätt kan göra i hemmet eller ute. Startar med balanssinnet som vi alltid behöver träna upp.

Balansövning:

Stå på ett ben när du borstar dina tänder varje dag. Håll dig nära handfatet så du kan ta tag om du behöver. När du sen tränat upp din balans kan du stå på ett ben och blunda, men då utan tandborste.

TERESE SJÖQVIST

Friskvårds-konsulent, Maria kyrka

Grattis till våra bokvinnare från förra numret!

Vinnare av boken

Vårt enda liv

Karl-Johan Pelo,
Lena Nellgran och
Britt-Marie Ekmosse

Vinnare av boken

Vykort från Det heliga landet 1890–1940
Dagmar Göransson,
Milja Österberg Nicklen och
Karin Mandil

Böckerna levereras hem till er.

Du hittar alla våra digitala event på svenskakyrkan.se/jarfalla/din-kyrka-pa-natet

Begravnings- verksamheten ett förtroendeuppdrag

Alla som är folkbokförda i Sverige och har en beskattningsbar inkomst betalar begravningsavgift. Avgiften finansierar begravningsverksamheten, som kommer alla till del oavsett samfundstillhörighet. Vad begravningsavgiften får och inte får användas till är strikt reglerat.

TEXT: PER AXEL NORDFELDT

BEGRAVNINGSVERSAMHETEN i Sverige finansieras genom begravningsavgiften. Den betalas av alla folkbokförda i Sverige som har en beskattningsbar inkomst. Begravningsavgiften har alltså ingenting att göra med ett eventuellt medlemskap i Svenska kyrkan (kyrkoavgiften). Avgiftssatsen är en procentsats och fastställs av Kammarkollegiet utifrån de budgetförslag som lämnas in av huvudmännen (församlingar och pastorat inom Svenska kyrkan). Principen är att det alltid ska finnas täckning för begravningsverksamhetens kostnader.

– Syftet är att garantera allmänna begravningsplatser för alla som bor i Sverige, och att vissa tjänster tillhandahålls utan kostnad för dödsboet, säger Eva Årbrandt Johansson, jurist och nationell samordnare för begravningsverk-

samheten vid Svenska kyrkans kansli i Uppsala.
– Begravningsavgiften har alltså ingenting med privata kostnader för den egna begravningen att göra. Kista eller urna, gravsten, minnestund och liknande bekostas av dödsboet. Däremot garanterar begravningsavgiften att vissa tjänster uppfylls för alla.

Till dessa tjänster hör gravsättning, gravplats i 25 år, vissa transporter av stoftet, kremering

” *Huvudregeln är att
aska eller stoft inte får flyttas
om det inte finns väldigt
starka och specifika skäl.*

Begravningsavgiften

Begravningsavgift betalas av alla som är folkbokförda i Sverige och har en beskattningsbar förvärvsinkomst. Avgiften baseras på inkomsten och betalas i samband med inkomstskatten.

Bestämmelser om begravningsavgift och om vad denna ska bekosta finns i begravningslagen och begravningsförordningen.

Avgiftens storlek bestäms av Kammarkollegiet.

För 2021 är avgiftssatsen 0,253 kronor per hundralapp i inkomst. Vid en årsinkomst på 250 000 blir alltså begravningsavgiften 632,50 kronor per år.

Den som har begravningsansvaret i ett område kallas huvudman. I Sverige är för-

samlingar inom Svenska kyrkan huvudmän, utom i Stockholm och Tranås där kommunen har uppdraget.

Begravningsavgiften är lika stor i hela landet, utom i Stockholms kommun och Tranås kommun.

Huvudmännen budgeterar en kostnad för kommande år. För att kontrollera att pengarna bara används till begravningsverksamhet måste församlingarna redovisa både intäkter och kostnader till Kammarkollegiet.

Vid begravning på en enskild begravningsplats, exempelvis en judisk eller katolsk begravningsplats, ska huvudmannen i den avlidnes församling betala ett ersättningsbelopp.

KÄLLA: KAMMARKOLLEGIET

och två typer av lokaler, dels bisättningslokal för förvaring och visning av stoftet, dels lokal för begravningsceremoni utan religiösa symboler (se faktarutor).

Begravningsverksamheten är allmänfinansierad och neutral. Den finns där för alla, oavsett tro eller avsaknad av tro. Här ingår också skötsel av begravningsplatserna (gräsklippning och snöröjning av allmänna ytor etc) och en hel del administration som till exempel förande av gravbok och upprättande av gravkartor.

EN BEGRAVNINGSPLATZ består ofta av flera olika gravkvarter, med olika gravskick och utformning på gravplatserna. Behovet av särskilda gravkvarter har i viss mån ökat under senare år. Olika religioner kan ha skiftande önskemål om gravplatsernas utformning, men även kristna samfund kan ha önskemål om speciella lösningar, liksom människor utan anknytning till något trossamfund. Det pågår en diskussion över landet om hur sådana önskemål bäst ska kunna mötas.

– Gravkvarter kan anordnas även av andra skäl, betonar Eva Årbrandt Johansson, exempelvis om församlingen har specifika önskemål, eller av kulturavsskäl om det finns en i det sammanhanget särskilt intressant del av begravningsplatsen.

IBLAND KOMMER FRÅGAN upp om att dela askan efter en avliden. Det handlar oftast om personer födda i ett annat land som uttalat önske-

mål om att få gravsättning både i Sverige och hemlandet. Detta hanteras inte av begravningsverksamhetens huvudmän, utan ansökan om delning lämnas till Länsstyrelsen. De är mycket restriktiva med sådana tillstånd.

– Vanligare är önskemål om att flytta askan eller kistan till en annan begravningsplats, berättar Eva Årbrandt Johansson.

– Huvudregeln är att aska eller stoft inte får flyttas om det inte finns väldigt starka och specifika skäl, fortsätter hon. Ett sådant skäl kan vara att gravsättningen av misstag skett på fel plats, i fel grav. Det är inte vanligt, men sådant händer.

– Andra skäl kan vara att sammanföra make och maka, eller små barn och föräldrar. Det kan också gälla exempelvis en flykting som ska återvända till hemlandet och vill ta med sig stoftet av anhöriga som gravsatts i Sverige.

– Reglerna säger att graven inte får öppnas på ett sådant sätt att stoft eller aska skadas. Det försvårar flytt efter en viss tid.

BEGRAVNINGSVERSAMHETEN är samhällsviktig verksamhet, ett förtroendeuppdrag. På det hela taget tycker Eva Årbrandt Johansson att det flyter bra.

– Jag hör väldigt sällan att det inte skulle fungera väl.

Användning av begravningsavgiften

Begravningsavgiften är inte kopplad till den egna begravningen, utan går till att erbjuda allmänna begravningsplatser för alla som bor i Sverige.

Det här får begravningsavgiften användas till

- Lokal för förvaring och visning av den avlidne
- Kremering
- Transport till gravsättning (transporter från det att huvudmannen tagit över ansvaret för stoftet och till dess att gravsättning har skett)
- Gravesättning
- Lokal för begravningsceremoni utan religiösa symboler
- Gravplats eller motsvarande på allmän begravningsplats under 25 år

De pengar som kommer in via begravningsavgiften får också användas till att förvalta begravningsplatser. Begravningsplatser är till exempel kyrkogårdar eller andra gravområden, minneslundar, kolumbarier eller urnmurar.

Huvudmännen ska erbjuda allmänna begravningsplatser med ett tillräckligt antal gravplatser och andra vanliga gravanläggningar. De ska också erbjuda särskilda gravplatser för dem som inte tillhör ett kristet trossamfund.

Det här får avgiften inte användas till

- Kista
- Gravsten
- Transport för gravsättning utanför huvudmannens område, om inte transporten beror på ett avtal om tillhandahållande av särskilda gravplatser
- Skötsel av den enskilda gravplatsen
- Underhåll av gravsten eller annan fast gravanordning
- Religiösa symboler eller ceremonier som till exempel begravningsgudstjänster, klockringning eller ceremoniella bärare.

KÄLLA: KAMMARKOLLEGIET

Säkerhetskontroll av gravstenar

NÄR TJÄLEN har gått ur marken trycktestas alla gravstenar på kyrkogårdarna. En gravsten som inte är korrekt monterad riskerar att välta och kan skada personal, besökare och egendom.

De gravstenar som inte klarar kontrollen och riskerar att välta, läggs ner på pall, brev skickas därefter ut till berörda gravrättsinnehavare. Gravstenen bör åtgärdas inom 12 månader.

Inför start av trycktesterna informeras detta om på anslags-tavlor på kyrkogården samt på hemsidan.

Batteriljus

OM DU HAR SATT UT batteriljus på graven, se då till att du slänger batteriet i rätt behållare ute på sopstationen när det inte fungerar längre.

Järfälla församling arbetar aktivt med att ständigt minska sitt miljöavtryck både i stora och små handlingar och strävar alltid efter att förbättra sitt miljöarbete. Församlingens miljöpolicy antogs i samband med miljödiplomeringen år 2014, och kompletterades år 2020.

Vill du beställa ljusständning till en grav?

Du kan beställa ljusständning till vilken dag du vill mellan första oktober och sista april. Swisha 75;- till 123 006 77 93 senast en vecka innan önskat datum, så tänder vi det åt dig den dagen eller närmast föregående vardag! Du får en bild på det tända ljuset skickad till numret du swishat ifrån. Märk din swish-betalning med önskat tändningsdatum samt gravnummer och namn på den avlidne. Om du vill tända ljus i någon av minneslundarna eller askgravlundarna, ange vilken (Minneslundan Järfälla kyrkogård, Askgravlundan Järfälla kyrkogård, Minneslundan Görvalns griftegård eller Askgravlundan Görvalns griftegård) samt den avlidnes namn.

PERSONALEN PÅ KYRKOGRÅRDARNA

...hänt sen sist

Ser fram mot nästa nummer av er trevliga tidning och hoppas på vinst...

KORSORDSLÖSARE

Vem är jag?

VAD ÄR VÄL EN PILGRIMSVANDRING till Säby gård med ett gäng glada konfirmander? Jo, lärorik, social och ett säkert sätt att träffas i grupp. Omgivna av stadens myller och efter ett par minuter omgivna av naturreservatets grönska och doften från hästhagen intrill.

Vandrade gjorde också Jesus och lärjungarna. Likaså den rastlösa rikemanssonen Franciskus på 1200-talet. De sjöng, skralade och pratade om livet och det de såg längs vägen. Konfirmation på väg handlar om livet, om döden och bokstavligt talat om att nöta asfalt.

Även om årets läger blir på Vässarö och istället för Franciskus hemstad Assisi är det samma frågor vi funderar på.

VARANNAN VECKA på distans via nätet, varannan vecka på plats i eller kring Maria kyrka. Vem är jag? Vad ska jag bli när jag blir stor? Finns Gud?

Konfirmation betyder bekräftelse, att få kraft men också att öva sig i styrka. Att öva sig på att hitta balansen mellan hjärnans många tankar och hjärtats stilla slag.

Franciskus lär ha sagt att "All världens mörker kan inte släcka skenet från ett enda ljus." Ikväll kom ljuset från elden som gjorts upp, och från ett gäng glada konfirmander.

OMAR UD-DIN, präst

4 veckor av riktig vinter med pulkaåkning, snögubbar och lek fick vi njuta av på Öppna förskolan i Barkarby. Men nu är gräset tillbaka!

ULRIKA LJUNGBLAD JUNGMAR

Köket är klart!

KÖKET I MARIA KYRKA är nu klart och vi har sakta men säkert börjat bo in oss i detta fantastiska kök.

Cafe Maria har öppat

Måndag – fredag 10–15
Måndag, torsdag och fredag serverar vi nu även lunch mellan 12–13.30, naturligtvis med anpassningar enligt rådande restriktioner.

Vi ses över en kopp kaffe eller till lunch!

ULRICA CARNELL,
Husmor i Maria kyrka

Röda hjärtan i naturen

I FEBRUARI FANNS det ett promenadstråk utanför S:t Lukas kyrka med hjärtan som hade små och stora meddelanden. Vi ville ge alla ett hjärta till Alla hjärtans dag, och det har uppskattats. Många är de som stannat upp och läst. Vi fick även ge ett hjärta till någon som tog det med sig hem.

Nu ser vi fram emot påskvandringen som kommer upp strax innan påsk.

MICHAELA PERSSON, förskollärare

LÄSARE OM INTERVJUN MED MARTIN HÄGGLUND

Härligt att läsa om personer från Järfälla som lyckas i livet.

Tack för igår – ah vad roligt det var att få vara med!

ELLIE, stickare

Stickcafé online

JAG HAR JUST KOMMIT HEM från stickcaféets första zoom-möte! Sex glada handarbetande vänner anslöt sig. Vi var alla rörande överens om att detta var ett nästintill fullgott substitut för IRL-stickcafé. Veckans höjdpunkt tyckte alla.

Vi kör vidare med träffar på Zoom. Se info på hemsidan hur du anmäler dig!

KRISTINA BLOMBERG
stickcaféets eldsjäl

Tack för alla stickade Dominorutor som har lämnats in till oss! När stickcaféet är igång IRL igen ska rutorna sys ihop till små filtar med virkad kant runt om.

BILD: PIXABAY.COM

Psalm 98
Ett vänligt ord ...

	TRÄNGS-REDSKAP	KRITISKT LÄGE	HAR SKÄL UTPUMPAD	VÅR VÄRDLÖSA BESTÄMMELSE
	GLAD FÄGEL			
	SES MED BLOD OCH TÄRAR	VÄRMEKÄLLA	TUGGVERKTYG	RÖRA LÄTT VID
	UTE-PLATS		BUMS PÅ EN LÄGRE NIVÅ	
				GENOMGRIPANDE
	UR FUNKTION		TA BORT	
		HANKS	UTFÖR FORDON	LIVSMEDELS-TILLSATS
	SMÄSUR	INGET RIKTIGT GULD-MYNT	KÄRLET	KISEL FÖR-FOGAR ÖVER
	SLÅ DANK	SKIDORT	DYLAN KANT	I SIN ORDNING
	FOT-DELAR MÅJUK-GÖRARE		STAMMA SPEL MED TÄRT-BITAR	VÄNDNING RADIUM
			FRÅN DEN SOM INSTÄMMER	UTFÄRD
	HASTIGHET		BRA JOBBAT	

täv-ling

Skicka in meningen i de färgade fälten på ett vykort till Tusen Möjligheter, Järfälla församling, Box 139, 177 52 Järfälla eller på e-post: jarfalla.tusenmojligheter@svenskakyrkan.se senast 26 april. Vinnaren presenteras i nästa nummer. Varmt lycka till!

Rätt svar i nummer 1
I vintern bor

Grattis Birgitta Wanhainen, Birgitta Wiklund och Kristina Uddholm som får två biobiljetter var.

Anmälan om inträde i Svenska kyrkan

Kryssa för lämpliga alternativ

- Jag vill bli medlem i Svenska kyrkan
- Jag är döpt i Svenska kyrkans ordning Jag är döpt i någon annan evangelisk-luthersk ordning
- Jag är inte döpt, men vill ha mer information om Svenska kyrkan
- Jag är konfirmerad i Svenska kyrkans ordning Jag är konfirmerad i annan kristen kyrkas ordning

Namn _____

Personnummer _____

Gatuadress _____

Postnr och ort _____

Ort och datum _____

Namnunderskrift _____

Lägg talongen i kuvert, frankera och adressera till Järfälla församling Box 139 177 23 Järfälla

Vårlig paj och bakelse till påsk

Kristina Eriksson, husmor i Maria kyrka, tipsar om en vårlig sparrispaj och en härlig bakelse till efterrätt. Passar bra till påskbordet som kanske dukas upp utomhus.

Vårlig sparrispaj

Ingredienser (6 pers)

Pajskal

200 g smör
5 dl vetemjöl
2 msk kallt vatten

Fyllning

250 g grön sparris
1 purjolök
2 msk olja
1 msk smör
0,5 tsk salt
130 g färsk bladspenat
två pressade vitlöksklyftor
2 tomater
1 krm vitpeppar
150 g riven prästost

Äggstanning

4 ägg
2 dl mjölk
2 dl vispgrädda
0,5 tsk salt
0,5 krm vitpeppar

Gör så här:

Pajskal Skär smöret i små bitar, blanda det med mjölet och finfördela med en gaffel till en grymig massa. Tillsätt vatten och arbeta snabbt ihop till en deg. Tryck ut degen i en rund pajform cirka 27 cm. Nagga med en gaffel och ställ kallt i kylan i 30 minuter. Sätt ugnen på 200 grader.

Fyllning Ansa och skär sparrisen i bitar. Ansa, skölj och skiva purjolöken. Fräs sparrisen i stekpannan ca 3 min. Tag upp ur pannan och stek sedan purjolöken mjuk och krydda med salt. Stek sedan spenaten mjuk och krydda med vitlök och peppar. Skär tomaterna i skivor.

Äggstanning

Vispa ihop ägg, mjölk och vispgrädda. Krydda med salt och vitpeppar. Fyll pajskalet med grönsaksfräset och häll på äggstanningen, lägg på tomatskivorna och strö över osten. Grädda mitt i ugnen ca 40–45 min tills äggstanningen stelnat.

Servera med en härlig grönsallad till.

Påskbakelse

Rulltårta

3 ägg
2 dl strösocker
2 dl vetemjöl
2 tsk bakpulver
½ dl mjölk
2 dl hallonsylt

Vispa ägg och socker pösigt. Blanda mjöl och bakpulver. Vänd ner det i smeten och tillsätt mjölken. Bred ut smeten på bakplåtspapper i en långpanna (30 x 40 cm). Grädda mitt i ugnen i ca 5 min. Stjälp upp kakan på sockrat papper, och dra bort bakplåtspappret kakan gräddats på. Bred genast på fyllningen, rulla ihop kakan, och lägg rulltårtan med skarven nedåt

Garnering

3 dl grädda
1 msk socker
1 tsk vaniljsocker
konserverad aprikos
Hallonsylt
Rostad mandel eller rostad kokos.

Vispa grädden med socker och vaniljsocker. Skär rulltårtan i 10 bitar. Lägg på grädda och garnera med skivad aprikos, hallonsylt och rostad mandel.

Sticktid?

Beställ hem mönster- och materialsats för Järfälla-mössan, eller ett par av församlingens egendesignade kyrkvantar! Designen är inspirerad av kyrkobyggnadernas interiörer, och följer traditionella nordiska sticktekniker.

Du beställer genom att maila jarfalla.tusenmojligheter@svenskakyrkan.se och swisha till numret nedan, så löser vi leveransen. Glöm inte att skriva vilket av de sex stickprojekten din beställning avser (se bilderna till höger).

Järfälla kyrkmössa

Pilgrimsvanten

Järfälla kyrkvante

Mariavanten

Viksjövanten

S:t Lukasvanten

Pris per påse med garn och mönster är 140 kr. Betala med Swish till 123 006 77 93. Märk "kyrkvanten".